

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Velitrae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

palam ostendit: quamuis denique barbari Saraceni hoc opidum, sicut & Campaniæ plures vrbes funditus exciderint, ante annos ferè ducentos. Tunc etiam ex loco deserto *Formianum* episcopatum Gregorius IIII. PP. *Caietam* transfudit, vt & antè diximus. Deinde Appia proficere. *Fundes*:

V E L I T R A E.

INde *Velitras*, Volscorū olim opidū, antiquitate & potentia clarū, cuius in Romana historia frequens est mentio. nam ab Anco Martio rege Rom. obsidione graui ad deditiōem compulsa *Velitras*, Liuius & Dionysius Halicarnassæus scribunt: seuerissimeque tandem punitos *Veliternos* fuisse propter frequentem rebellionem, prodit item Liuius. Nam muri eorum disiecti, & optimates expulsi, atque ultra Tyberim habitare iussi sunt: carceris etiam adiecta pœna, si quis eorum citra flumen per mille passus pedem protulisset. Fuit item ab antiquo ciuium Rom. facta colonia, quam variis temporibus exhaustam, multiplici bello sæpius adauxere, nouisque colonis frequenterunt, sicut ex eodem Liuiō discimus. Sex. Iulius Frontinus in fragmento de Coloniais tradit *Velitras* opidum lege Sempronia fuisse deductum: postea Claudium Cæsarem eius agrum limitibus Augusteis censitum militibus assignari iussisse. Tum igitur militaris colonia facta est. Celebres quidem antiquitus *Velitræ* maioribus D. Augusti, gente nimirum Octauia nobili & antiqua, quæ originem ex hac colonia duxerat. Atque nutrimentorum Augusti locum extitisse suo tempore, Suetonius auctor est, inclytum religione in eius auito suburbano, casa permodica, & instar cellæ penuariæ iuxta *Velitras*. Nunc antiquitatum
pauca.

pauca visuntur vestigia, quamuis amplum & frequens sit opidum, & ædificiis excultum satis. Ager eius fructuum omnis generis nunc etiam ferax est, vt olim propter vr̄bis Romæ vicinitatem villis & hortis nobilium ex politus haud dubiè fuit. Nominat quidem inter generosa sui temporis *vina Veliterna* Plinius libro xiv. quæ tamen nunc degenerarunt, ac auctoritatè amiserunt suam: quia propter cruditatem, austeritatève coqui a heno debent. Quapropter haud falsò palam esse contendit idem, sua quibusque terris tempora esse, sicut suis rerum prouentus & occasus. Hinc per montes Tusculanos *Tibur* perrexeris.

Videbis ex itinere ad sinistram *Lanuuium*, templo Iunonis *Sospitæ* religiosum antiquitus: *Arriam* à Siculis conditam, vt *Hemina Cassius* prodidit; *Albe* quondam *Longæ* situm, montemque templo Iouis & feriis Latinis celebrem: atque subiectos montibus inclusos lacus, *Albanum* quondam *Veientibus* fatalem, atque *Nemorensem* vetustis *Diane Tauricæ* ac *Hippolyti Virbii* barbaris sacrificiis famosum: cuius quidem tractus frequenti contemplatione, diligenti que inuestigatione antiquitatum studiosi, propter veterum auctorum de his locis scripta, vehementer delectantur. Per lustra deinde in agro *Tusculano* villarum sumptuosissimarum crebras atque dolendas ruinas.

P R A E N E S T E.

V I D E ad dexteram in supercilio montis antiquissimam Aborigenum sedem *Præneste*: & tantæ quidem antiquitatis, vt de eius exordio & conditore non consentiant auctores, & diuersi diuersa tradant. *Virgilius* vii. *Aeneid.* fundatorem eius vr̄bis fuisse canit ex *Prænestinorum*